

MITÄ TRADENOMIT AJATTELEVAT PERHEVAPAISTA?

PALKALLISIA PERHEVAPAITA EI TUNNETA TYÖPAIKOILLA KOVIN HYVIN

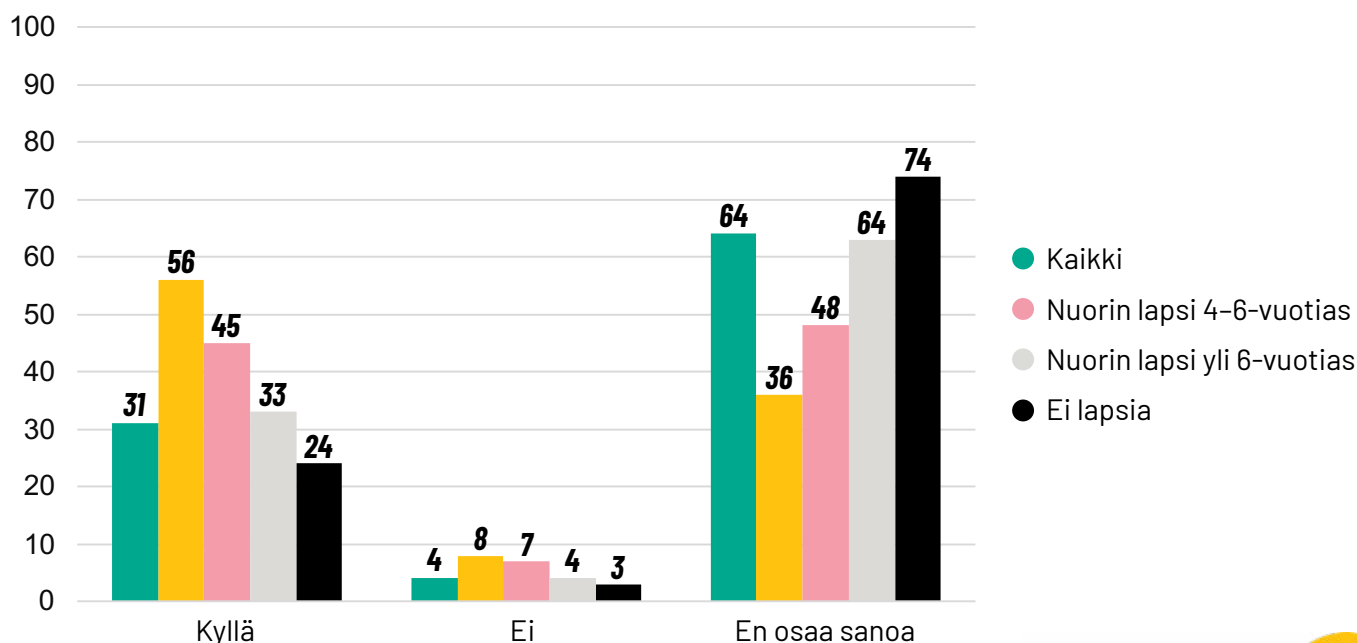
Yli 30 prosenttia Tradenomien jäsenistä tietää, että heidän työpaikallaan on käytössä palkallinen perhevapaa. Jäsenistön mukaan työnantajat suhtautuvat myönteisesti molempien vanhempien perhevapaisiin ja tukevat työn ja perheen yhteensovittamista. Suurin osa palaa perhevapaalta samoihin tai vastaaviin työtehtäviin, joissa työskenteli ennen perhevapaita ja on myös tyytyväinen siihen, kuinka työnantaja hoiti perhevapaalta paluun. Työpaikkojen haasteena on palkallisia perhevapaita koskevien sopimusten heikohko tuntemus.

MONET EIVÄT TIEDÄ KUINKA PERHEVAPAIEN PALKALLISUUDESTA ON SOVITTU

Työpaikkojen perhevapaakäytäntöjä selvitettiin osana Tradenomien vuoden 2023 jäsentutkimusta. Tutkimuksen mukaan ainakin 31 prosentilla jäsenistä on työpaikallaan käytössä palkallinen perhevapaa. Todellisuudessa palkalliset perhevapaat lienevät yleisempiä. Huomattavan suuri osa, yli 60 prosenttia, ei tiedä onko omalla työpaikalla käytössä palkallinen perhevapaa ja voidaan olettaa, että ainakin osalla näistä työpaikoista on tosiasiaa mahdollista jäädä palkalliselle perhevapaalle.

Palkalliset perhevapaat tunnetaan sitä paremmin, mitä nuorempia omat lapset ovat. Silti alle 4-vuotiaiden lasten vanhemmistakin useampi kuin joka kolmas ei tiennyt oliko omalla työpaikalla käytössä palkallinen perhevapaa. Perhevapaakäytäntöjen heikohkoon tuntemukseen viittaa myös se, että yli 70 prosenttia niistä, joilla oli työpaikallaan palkallinen perhevapaa, ei tiennyt kuinka pitkä palkallinen perhevapaa on.

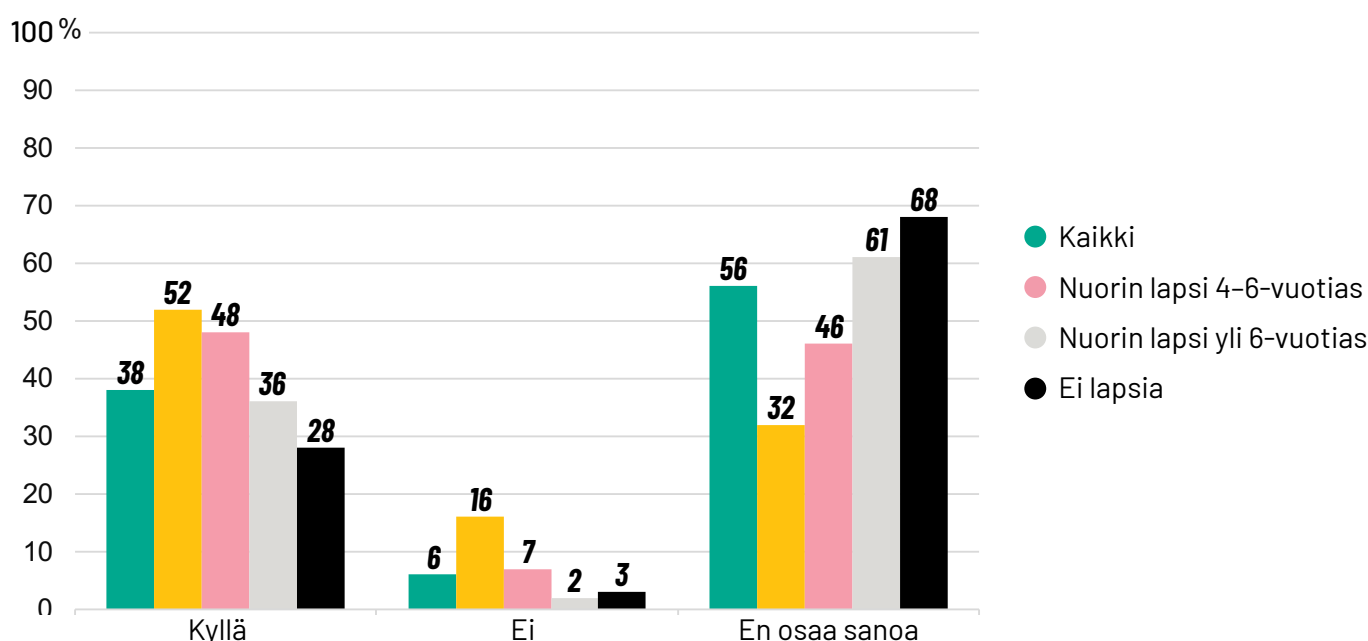
ONKO TYÖPAIKALLA KÄYTÖSSÄ PALKALLINEN PERHEVAPAA?

Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että myöskään palkalliseen perhevapaan tasoa ei tunneta kovin hyvin. Yli puolet niistä, joiden työpaikalla on käytössä palkallinen perhevapaa, ei osaa sanoa, pitävätkö he sen tasoa riittävänä. Tässäkin kysymyksessä vastaukset vaihtelevat sen mukaan, minkä ikäisen lapsen vanhempia vastaajat ovat. Nuorten lasten vanhemmat osaavat ottaa kysymykseen paremmin kantaa kuin vanhempien lasten vanhemmat. Silti alle 4-vuotiaiden lasten vanhemmistakaan kolmannes ei osannut ottaa kysymykseen kantaa.

Alle 4-vuotiaiden lasten vanhemmista palkallisen perhevapaan tasoa piti riittävänä reilu puolet, riittämättömänä 16 prosenttia.

ONKO PALKALLINEN PERHEVAPAAN TASO RIITTÄVÄ?

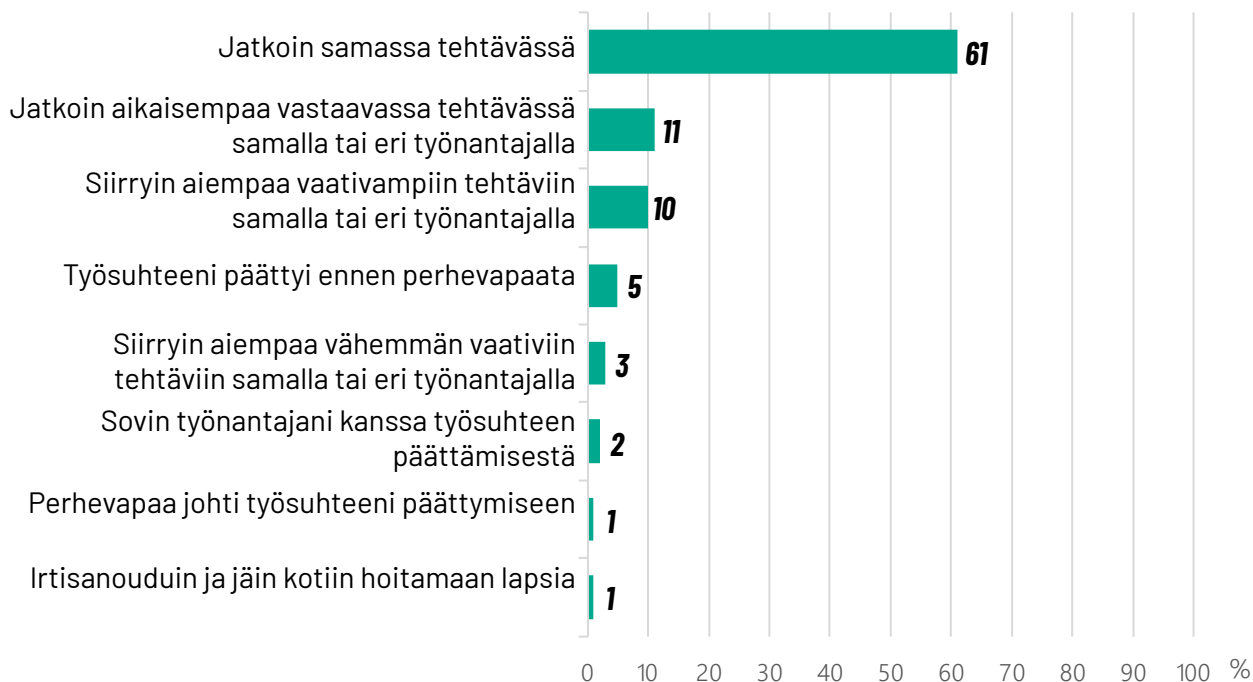

SUURIN OSA JATKAA PERHEVAPAAN JÄLKEEN SAMOISSA TEHTÄVISSÄ

Suurin osa, yli 70 prosenttia, palaa perhevapaalta samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joista jäi perhevapaalle. Muutokset työtehtävissä tai työsuhteen päättyminen ovat sitä yleisempiä mitä pidempi perhevapaa on. Alle kolmen kuukauden perhevapaan pitäneistä yli 90 prosenttia palasi samoihin tai vastaaviin tehtäviin, joissa työskenteli ennen perhevapaan alkua.

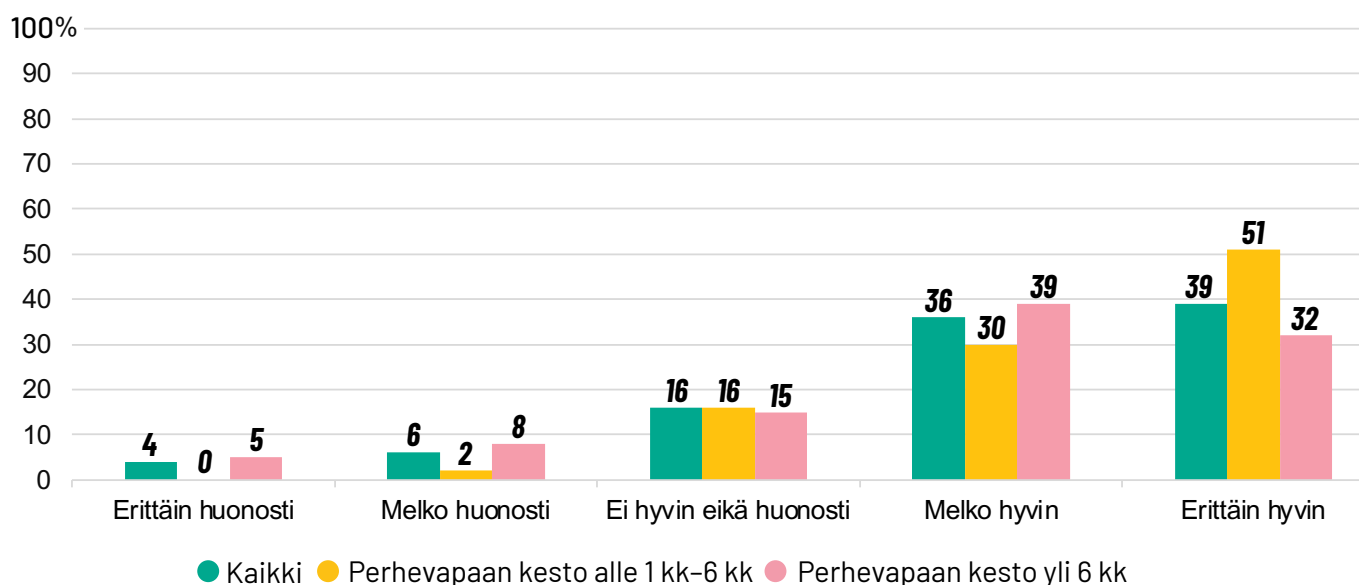
Niistä, joilla viimeisin perhevapaa kesti yli kolme vuotta, samoihin tai samankaltaisiin työtehtäviin palasi reilu 40 prosenttia, 16 prosentilla työsuhte päättyi ennen perhevapaata ja 15 prosentilla perhevapaan aikana. Aiemmpaa vaativampiin työtehtäviin siirtyi hieman useampi kuin joka kymmenes ja vähemmän vaativiin tehtäviin kuusi prosenttia niistä, joilla perhevapaa kesti yli kolme vuotta.

TYÖHÖN PALUU VIIMEISIMMÄN PERHEVAPAAN JÄLKEEN

Perhevapailta töihin palanneista Tradenomien jäsenistä kolme neljästä oli sitä mieltä, että työnantaja hoiti työhön paluun erittäin tai melko hyvin. Yli kuuden kuukauden pituisella perhevapaalla olleet olivat lyhyemmällä perhevapaalla olleita tyytymättömympiä siihen, kuinka työnantaja hoiti perhevapaalta paluun. Heistäkin yli 70 prosenttia oli sitä mieltä, että työnantaja hoiti perhevapaalta paluun vähintään melko hyvin.

KUINKA TYÖNANTAJA HOITI TYÖHÖN PALUUN

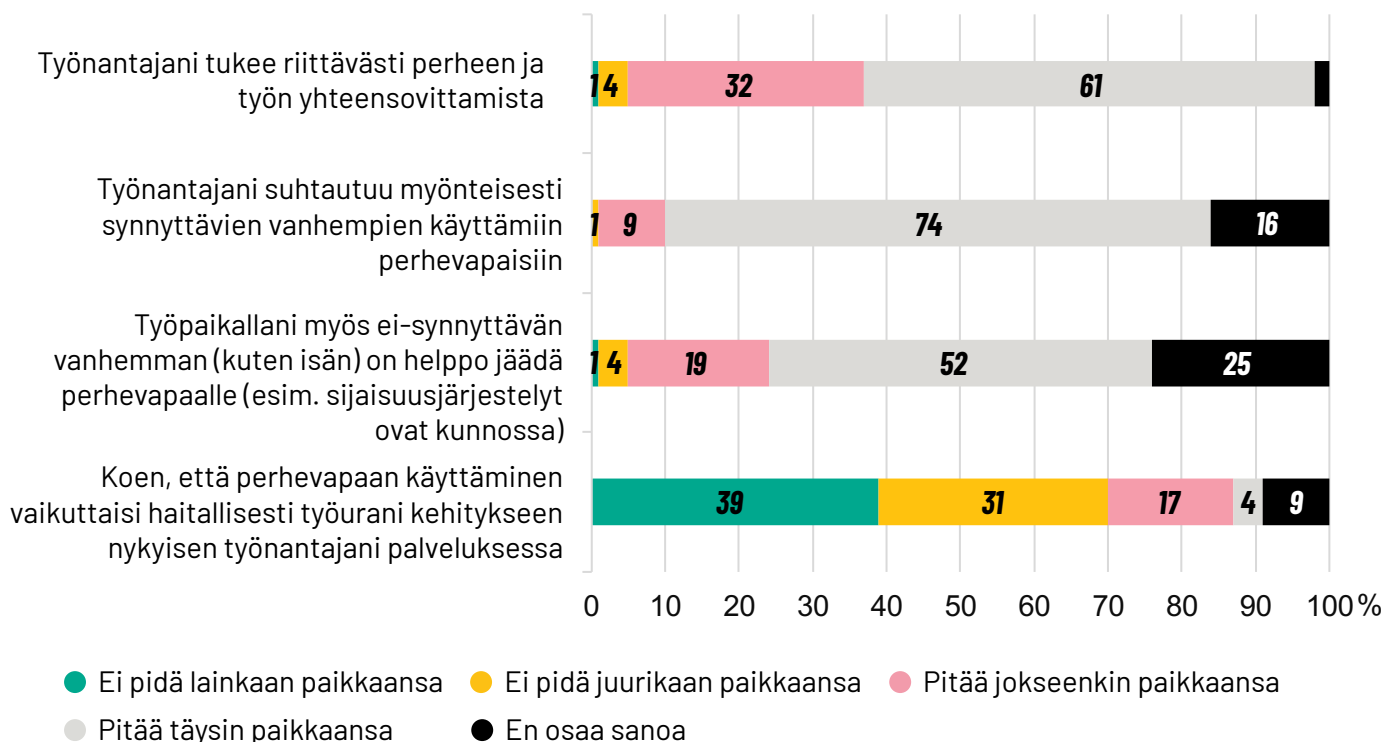
TRADENOMIEN TYÖNANTAJAT SUHTAUTUVAT MYÖNTEISESTI PERHEVAPAIISIIN

Jäsentutkimuksen mukaan työnantajat suhtautuvat myönteisesti perhevapaisiin ja perheen ja työn yhteensovittamiseen. Pienten lasten vanhemmista yli 90 prosenttia oli ainakin jokseenkin sitä mieltä, että oma työnantaja tukee riittävästi työn ja perheen yhteensovittamista. Yli 80 prosenttia oli ainakin jokseenkin sitä mieltä, että työnantaja suhtautuu myönteisesti synnyttävien vanhempien pitämiin perhevapaisiin ja yli 70 prosenttia sitä mieltä, että myös ei-synnyttävien vanhempien on helppo jäädä perhevapaalle.

Vaikka valtaosa pitää työnantajan suhtautumista perhevapaisiin myönteisenä, noin joka viides pienen lapsen vanhempi oli ainakin jokseenkin sitä mieltä, että perhevapaan käyttäminen vaikuttaisi haitallisesti urakehitykseen nykyisen työnantajan palveluksessa.

TYÖNANTAJAN SUHTAUTUMINEN TYÖN JA PERHEEN YHTENSOVITTAMISEEN

VASTAAJAT, JOILLA ON ALLE 4-VUOTIAS LAPSI

MIESTEN PERHEVAPAAT OVAT EDELLEEN LYHYMPIÄ KUIN NAISTEN

Vaikka miehet pitävät tilastojen mukaan enemmän perhevapaita kuin ennen, ovat miesten pitämät perhevapaat edelleen selvästi lyhyempiä kuin naisten. Tradenomien jäsentutkimuksen mukaan miesjäsenistä, joilla on lapsia, yli 70 prosentilla viimeisimmän perhevapaan pituus oli korkeintaan kuusi kuukautta. Naisjäsenistä korkeintaan kolmen kuukauden perhevapaan piti vain muutama prosentti. Valtaosalla naisista viimeisimmän perhevapaan pituus oli yli 6 kuukautta. Yli puolella naisista viimeisimmän perhevapaan pituus oli yli vuosi.

TYÖEHTOSOPIMUKSET EDISTÄVÄT PERHEVAPAIEN JAKOA

Oikeus perhevapaiden pitämiseen on kirjattu lakiin, mutta niiden palkallisuudesta sovitaan työ- ja virkaehtosopimuksissa. Palkallisuudesta sopiminen edistää perhevapaiden tasaisempaa jakoa. On tärkeää, että pienten lasten vanhemmat ja vanhemmuutta suunnittelevat tuntevat sopimusten suomat mahdollisuudet.

Vuonna 2022 saimme neuvoteltua ylempien toimihenkilöiden työehtosopimukseen merkittävät parannukset perhevapaiden palkallisuuteen. Nyt molemmilla vanhemmilla on mahdollisuus yhtä pitkään palkalliseen vanhempainvapaaseen, keskimäärin 32 arkipäivään. Synnyttävällä vanhemmalla myös raskausvapaa on palkallinen. Laki mahdollistaa perhevapaiden tasaisen jakamisen, palkallisuus kannustaa vapaiden pitämiseen. Työpaikoilla on hyvä pitää mielessä, että sopimusten ohella asenteilla ja käytännöillä on keskeinen rooli siinä, miten perhevapaita pidetään.